

התאחדות חקלאי ישראל:

תקציב משרד החקלאות - ללא כל בשורה

מזכ"ל ההתאחדות אבשלום וילן: "מדובר בתקציב ללא כל בשורה. דברי ההסבר שלו לוקים באי דיוקים חריפים, המחירים לצרכן לא יורדים, אין שום הגדלת תקציב להשקעות כמקובל במדינות ה OECD, היצוא החקלאי ירד במיליארד שקלים, את הקמת השוק הסיטונאי שיכול להביא להורדת מחירים לצרכן מייבשים והבשורה היחידה של השר היא, שמה שהיה - הוא מה שיהיה"

מערכת הפורטל לחקלאות טבע וסביבה 04-11-2016

שר החקלאות אורי אריאל מציג את תקציב המשרד, צילום: וועדת הכספים

ביקורת קשה נמתחה השבוע בוועדת הכספים על תקציב משרד החקלאות וחזון המשרד כפי שהוצג בפני הוועדה. "אם המספרים יישארו כמות שהם, הרי שזו גזרת מוות לחקלאות הישראלית ובעתיד רוב מוחלט של המזון יובא לישראל" אמרו חברי הכנסת.

שר החקלאות ופיתוח והכפר אורי אריאל, שהציג יחד עם אנשי משרדו את חזון המשרד ואת תקציב 2017-2018 ואופן חלוקתו, ציין כי על אף שישנה עלייה מסוימת במספרים, הרי שבפועל התקציב אינו גדל ואינו עונה על כל הצרכים של החקלאות. במהלך הדיון התפתח עימות בין אחדים מחברי הכנסת לשר, לאחר שאלו הטיחו בו, כי "אם היה נלחם למען החקלאות כפי שהוא נלחם בעניינים פוליטיים הקשורים למחנהו, אזי התוצאות היו אחרות לגמרי והחקלאות הייתה עולה על מסלול בטוח".

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ משה גפני (יהדות התורה) הודיע שיקיים דיון המשך בנושא עתיד החקלאות, עוד במסגרת דיוני התקציב וכי בכוונתו לקדם חוק עידוד השקעות הון בחקלאות, המאפשר מתן מענקים לחקלאים, בדומה למצב הקיים בתעשייה.

השר אריאל הציג את חזון משרדו לשנתיים הבאות: "לפתח את החקלאות ולבסס את ההתיישבות, להבטיח אספקת מזון טרי ואיכותי לאזרחי ישראל, ולמנף את היתרון היחסי של חקלאות ישראל וקידום הייצוא, תוך שמירה על חקלאות ברת קיימא". עוד הדגיש, כי משרדו יפעל לקידום תמיכה בחקלאים צעירים ויצירת דור המשך, לקידום יצוא טכנולוגיות חקלאיות, לתעדוף נושאי המחקר החקלאי כאמצעי לקידום מדיניות המשרד, בין השאר במכון וולקני והמדען הראשי וכן לתיקון החוק לעידוד השקעות הון, כך שיופנה גם לענף החקלאות.

מנסים כבר 6 שנים לתקן את החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות

לעניין החוק לעידוד השקעות הון, אמר סמנכ"ל בכיר השקעות ומימון במשרד החקלאות, צביקה כהן: "הבעיה שהחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות לא שונה מאז 1980, בעוד שלגבי התעשייה הוא שונה פעמיים ב-20014 וב-2010. שם מדובר בחוק טוב שמיטיב עם התעשייה. הוא נדרש גם בחקלאות כמנוע צמיחה ובעיקר לחיזוק הייצוא. אנחנו מנסים לתקן את החוק כבר מ-2011".

תקציב משרד החקלאות בשנת 2017 עומד על 1.831 מיליארד ₪, מתוכם 1.06 מיליארד ₪ (58%) לתמיכות ומחקר בחקלאות, 627 מיליון ₪ (34%), 89 מיליון ₪ (5%) לרשות ומטה הבדואים ו-54 מיליון ₪ (3%) לרזרבות והתייקרויות. זאת, סייג השר, לפני הקיצוצים הרחביים שצפויים לבוא בעת אישור התקציב ולאחריו.

השר אריאל ציין עוד, כי ערך הייצור החקלאי עומד על כ-30 מיליארד ₪ והייצוא על כ-2 מיליארד ₪. אריאל בירך את יו"ר ועדת הכספים גפני ואת חברי הוועדה, על-כך שהובילו השנה לביטול מס המעסיקים בחקלאות. מס לא מוצדק שהקשה מאוד על החקלאים. בעניין המגבלות שיוצר התקציב החדש והמבנה שלו אמר, כי "התקציב אכן לא מספיק, חסרים בו פיתוח הכפר ותמיכות וגם הגמישות שלו פחתה. קטנה היכולת לבצע תיקונים תוך כדי השנה".

מנהלת תחום תקציבים במשרד החקלאות, סיון ינקוביץ': "ב-2017, 2018 יש תקציב השווה לתקציב 2016, חלק זה ירידה אך יש את התוספת של הוצאה מותנית בהכנסה. הולכות להתקבל עוד החלטות קיצוץ בעודפים ובתקציב מק"ל ואולי עוד קיצוצים ומזה אנחנו מודאגים".

יו"ר הוועדה, ח"כ גפני, הגיב: "המציאות היא שבתקציב הזה החקלאות לא הולכת להשתבח ב-2017-2018. אמנם אין ירידה, אך התקציב הוא תקציב דומה, אין העלאה ואין הפחתה. משרד החקלאות לא נהנה מהעלייה בתקציב הכולל של המשרדים".

רוח רעה מנשבת מהמצגת של המשרד

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל, **אבשלום (אבו) וילן**: "רוח רעה מנשבת מהמצגת של המשרד. ציינו את הדרכים לצאת מהמשבר ואין זכר בתקציב הזה לדרכים לצאת מן ממנו. בפועל משדרים דבר אחר לגמרי. להגיד שסיפור ירידת המחירים בראש השנה ובפסח הצליחו עקב הורדת המכסים זה לעג לרש, הצגה אחת גדולה. תבדקו בלמ"ס. המחירים לא ירדו. יש להוסיף לתמיכות הישירות בין 1.5 – 2 מיליארד ₪. יש להקים את השוק הסיטונאי, אחרת פערי התיווך יישארו כמות שהם.

"מדובר בתקציב ללא כל בשורה" הוסיף וילן. "דברי ההסבר שלו לוקים באי דיוקים חריפים. המחירים לצרכן לא יורדים. אין שום הגדלת תקציב להשקעות כמקובל במדינות ה-OECD. הייצוא החקלאי ירד במיליארד שקלים בשנים האחרונות ואין בתקציב כל תשובה לכך. את הקמת השוק הסיטונאי שיכול להביא להורדת מחירים לצרכן מייבשים והבשורה היחידה שלו היא שמה שהיה הוא מה שיהיה. אתמול ציינה הכנסת את יום החקלאות ודבר מכל מה שהעלו והציעו ראש הממשלה, השרים וחברי הכנסת לא מופיע באין תקציב זה".

יו"ר השדולה החקלאית בכנסת, **ח"כ איתן ברושי** (המחנה הציוני): "אין בתקציב הזה בשורות, אין התייחסות לפערי התיווך ולעומת זאת במלל במצגת המשרד יש הסתה נגד החקלאים. מטילים את האחריות על פערי התיווך בנייר רשמי של הממשלה על החקלאים שבקושי מסיימים את יומם. האוצר ממש מתנקם בחקלאים וגם בנושא עלויות המים השפירים לחקלאות אין בשורה. בלי מים ותשתיות, בלי טיפול בפערי התיווך של התוצרת החקלאית, בלי השקעות ותקציב הולם, אין חקלאות".

ח"כ עמר בר-לב (המחנה הציוני): "היומיים האחרונים מראים את הצביעות בבית הזה. אתמול היה יום החקלאות ולא היה חבר כנסת אחד שלא גילה אהדה ואמפתיה לנושא. אך עם זה לא ניתן ללכת למכולת. זה תקציב הקבורה של החקלאות. החקלאות הולכת וגוססת וזה תקציב הקבורה שלה".

ח"כ עודד פורר (ישראל ביתנו): "עידוד השקעות הון זה בלב העשייה של ועדת הכספים וזה קריטי גם לתעשייה וגם לחקלאות. בגלל המעורבות בין חקלאות לתעשייה, כמו למשל במקרה של מי שמגדל אצות בתוך צינורות לצורך ייצוא, מוצא עצמו נלחם במשרד הכלכלה שיכיר בכך כתעשייה. גם בנושא המכסים, לא ייתכן שהם יורדו או יועלו כלאחר יד. כל צעד בתחום דורש דיון ובדיקה מעמיקה. אם מורידים סתם כך מכסים אנחנו מפסידים פעמיים. פעם אחת פוגעים בחקלאות בישראל ופעם שנייה, מפסידים בהסכמי הסחר, כשאנחנו מייבאים המון ממדינה מסוימת ולא מקבלים ממנה שום דבר על מה שאנחנו מייצאים אליה".

ח"כ חמד עמאר (ישראל ביתנו): "בכל מקום בעולם אנחנו מתגאים בחקלאות שלנו, אך לא רואים בתקציב שהוצג כאן מקור לגאווה. כמעט ואין דור המשך בחקלאות, כיום גיל 70 זה הממוצע של החקלאים ועם תקציב כזה והיעדר השקעות כפי הנראה המגמה הזו רק תחמיר".

הכול חוץ מחקלאות

ח"כ באסל גטאס (הרשימה המשותפת): "משרד החקלאות עם התקציב הזה הופך להיות הכול חוץ מחקלאות ולא משקף כל חזון אמיתי שאתו ניתן לקפוץ מדרגות בחקלאות. אין כל בשורה בתקציב הזה ורק יגרום להידרדרות".

ח"כ סתיו שפיר (המחנה הציוני) הטיחה בשר האשמות לגבי התנהלותו: "העובדה שהחקלאות הישראלית בקריסה לא חדשה לך. מורידים מכסים ולא משקיעים. אנחנו המדינה שבה התמיכות הנמוכות ביותר בחקלאות. ראש המועצה לכלכלה, **אבי שמחון**, מתנגד לחקלאים וטוען שלחקלאות יש תחליפים, ניתן להקים חושות בקרבת הגבול במקום. לשר אריאל אין זמן לחקלאות כי הוא עוסק בדברים אחרים". שפיר האשימה את השר בכך שהוא מטה תקציבים שבאחריותו שנועדו לגרעיני התיישבות צעירה בפריפריה לגרעינים המשתייכים לבית היהודי ולתנועת 'תקומה'. לדבריה, אלו שבפריפריה לא קיבלו את התמיכות המגיעות להן. "איפה נמצא הכסף של הגרעינים בפריפריה? לשר אין זמן לחקלאות כי מתעסק בהעברת כספים ליעדים שקרובים ללבו". השר אריאל הגיב בתרעומת: "אלו דברי שקר!". בעקבות הדברים התפתח עימות בין השר לחברת הכנסת.

ח"כ חיים ילין (יש עתיד): "אין חוק עידוד השקעות בחקלאות כי האוצר מתנגד. אם יש בתי אריזה שמייצאים הם צריכים לקבל את המענקים. שהאוצר יתפשר לפחות על המענקים ואח"כ על הטבות המס. מנהלת ההשקעות זה המנוף שיכול לתת צמיחה לחקלאות בלי זה דבר לא יקרה. בעניין המים, חייבים להמשיך להתפיל גם כשאין מצוקה ובדלתא שנוצרת לממן יותר את המים לחקלאות". ח"כ ילין אמר לשר אריאל: "תקציב הוא מראה של אסטרטגיה ולא סתם ואני רואה את החזון שאתם כתבתם ואין הלימה בין החזון לבין התקציב. לא ניתן לממשו עם התקציב הזה. תילחם למען החקלאות כמו שאתה נלחם למען ההתנחלויות ואז באותו הרגע החקלאות תפרח".

נשיא התאחדות האיכרים והחקלאים, **דובי אמיתי**: "אתמול אחרי יום החקלאות מדי פעם עוד חייכתי ועכשיו אני מוטרד. קראתי את המטרות המרכזיות של השר ואני מנסה לראות האם יהיה מענה במספרים למה שהשר מכוון ואני חושב שזה לא יצליח. אני לא מזהה אצלו את רוח הקרב כמי שרוצה להוביל מהלכים. אין כאן כל מנוע צמיחה. אני רואה נסיגה בתקציב. כך לא ניתן להבטיח את ביטחון אספקת המזון במדינה. בסוף הכול יתבסס על יבוא, כי אין שקל למנהלת ההשקעות, נמשיך לראות הורדת מכסים והגברת הייבוא ומדינת ישראל בעוד כמה שנים כשתקים ועדת חקירה תשאל בדיוק על הדברים האלה". אמיתי קרא ליו"ר ועדת הכספים גפני, ש"לא לאשר את תקציב משרד החקלאות כפי שהוא עכשיו".

בסיכום הודיע יו"ר הוועדה, ח"כ גפני, כי בכוונתו להמשיך את הדיון על תקציב החקלאות ועל דרכים לחזק אותה. "בכוונתי להכין הצעת חוק בנושא עידוד השקעות הון בחקלאות" אמר והורה ליעוץ המשפטי לוועדה להתחיל בניסוחה.